

CONTRACT NR. 52/2010

TITLUL: PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI OLT

ETAPA I: Documentare și studii de fundamentare – Studiu istoric

*Evoluția teritoriului județului Olt. Patrimoniul natural și cultural –
evidență, analiză, disfuncții, propuneri de protejare și valorificare*

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN OLT

ELABORATOR: INCD „URBAN-INCERC”, SUCURSALA URBANPROIECT

DIRECTOR GENERAL: Conf. Univ. Dr. Arh. Vasile Meită

**ȘEF SECȚIE DEZVOLTARE
ȘI COEZIUNE TERITORIALĂ: Arh. Ion Peleanu**

**ȘEF PROIECT:
ÎNTOCMIT: Arh. Ion Peleanu
Arh. Doina Bubulete**

Martie 2011

1. Documentare generală privind teritoriul administrativ și localitățile componente ale județului Olt

1.1. Delimitare actuală, localități componente, suprafață, populație. Așezare geografică și consecințe spațial-configurative.

Județul Olt, situat în sudul României, pe cursul inferior al râului care i-a dat numele este un județ riveran Dunării.

Ca poziție istorico-geografică, s-a situat, în diverse configurații administrativ-teritoriale, în vechile provincii istorice Oltenia și Muntenia, având o legătură permanentă cu vestul țării, cu Banatul pe Valea Dunării, cu Transilvania pe Valea Oltului, iar prin portul dunărean Corabia a avut asigurată chiar legătura spre ieșirea la Marea Neagră.

Spre nord se învecinează cu județul Vâlcea, în est cu județele Argeș și Teleorman, la vest cu județul Dolj. În partea de sud, pe o lungime de 47 km, Dunărea reprezintă hotarul județului, dar și al țării spre Bulgaria.

Suprafața teritoriului administrativ al județului Olt este de 5498 kmp, iar populația totală este de 489 274 locuitori (la nivelul anului 2002), respectiv 465 019 la nivelul anului 2009. Județul se compune actualmente din 112 unități administrativ-teritoriale, respectiv: 2 municipii, 6 orașe și 104 comune.

Formele semnificative de relief aparțin celor două mari unități definite geografic ca: Podișul Getic, în partea de nord (ocupă o treime din suprafața județului), respectiv Câmpia Română, în sud (căreia îi revin două treimi din suprafața județului). Valea Dunării, orientată est-vest, domină malul românesc (47 km străbătuți pe teritoriul județului) și prezintă terase întinse. Valea Oltului reprezintă spațial, o reală axă structurantă a teritoriului județului pe care îl străbate pe o lungime de cca. 100 km pe direcția nord-sud. Terasele Oltului se remarcă prin întinderi mai mari pe partea dreaptă a văii, începând din nordul județului până la Dunăre și pe partea stângă până la Drăgănești, unde sunt bine dezvoltate terasele înalte: Coteana - 80-90 m și Slatina - 50-60 m.

Clima din zona județului Olt aparține tipului temperat-continental, mai umedă în partea de nord și mai aridă în partea de sud.

Consecințele spațial - configurative sunt foarte variate, în funcție de cadrul natural și de evoluția tipologiei activităților și proprietăților.

Partea de nord-vest a județului are un relief relativ accidentat și variat, orientat de cursuri de ape, văi și dealuri. Consecința se evidențiază în sate mici și dese, cu organizare răsfirată, și dispunerea caselor pe linii direcționate de ape, respectiv văi.

Partea sudică se desfășoară pe câmpie, fără accidente de teren, doar cu înclinații spre Dunăre și Olt, pe „linii de forță” orientate de valea Oltului, lunca Dunării și traseul Caracal - Corabia (consolidat în timp de poziția de răscruce a Caracalului și de cea de port a Orașului Corabia).

Partea estică a județului are o coerență spațială mai deficitară, neavând beneficii de potențial natural prea consistente. Istoric, influențele unor centre puternic urbanizate în

timp (Drăgășani, Pitești, Craiova, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele) au determinat neputința Slatinei de a fi un centru economico-social atractiv și cu forță de coagulare a așezărilor rurale. Pe de altă parte, persistența „spiritului moșnenesc” în privința proprietăților din arealul de la estul văii Oltului (deci numărul redus de proprietăți boierești), ca și varietatea de resurse naturale (zone agricole de culturi, dar și păduri, livezi, vii) au generat libertăți de alegere a formelor de activitate a populației, generând indirect o lipsă de coeziune socială și spirituală și chiar economică.

1.2. Evoluție istorică generală.

Poziția geografică, varietatea formelor de relief, clima favorabilă, resursele naturale au oferit condiții prielnice dezvoltării societății omenești. Descoperirile arheologice efectuate pe Văile Oltețului, Oltului și Dârjovului evidențiază primele forme de viață ale oamenilor pe teritoriul României de astăzi. Epocile ulterioare sunt mai bine reprezentate. Vestigii neolitice au fost identificate în zonele Vădastra, Fărcașele, Brebeni, Slatina, Oboga, Coteana, Orlea, Gura Padinii, Drăgănești, Optași, Mogoșești.

Cea mai importantă mărturie a preistoriei o constituie cultura Vădastra caracterizată printr-o ceramică decorată, apreciată drept cea mai înaltă expresie de reprezentativitate a neoliticului european.

Perioada de trecere la epoca bronzului e reprezentată prin numeroase descoperiri la Celei, Slatina, Curtișoara, Găneasa. În epoca bronzului așezările umane se înmulțesc. Este perioada în care își fac prezența triburi războinice care vor determina o nouă structurare etnică și lingvistică – indo-europenizarea. Procesul a fost complex și îndelungat, având ca rezultat cristalizarea marelui areal tracic, din care, peste milenii se va fi desprins neamul geto-dacilor. În județul Olt sunt cunoscute peste 60 de așezări geto-dace, dăv de la Sprâncenata constituind un exemplu tipic pentru perioada reprezentativă a acelei etape istorice, un important centru economic, comercial, politic și religios al triburilor de pe valea Oltului Inferior.

Încă după primul război al lui Traian (101-102 Hr.) împotriva dacilor, partea răsăriteană a fost anexată Imperiului Roman. După cucerirea romană au fost construite castrele de la Slăveni și Enoșești, iar apoi așezările urbane (ex.: Romula și Sucidava) și cele rurale de la Movileni, Orlea, Dobrun, Fărcașele, unele dintre ele legate prin drumuri de piatră folosite în scopuri, deopotrivă militare, dar și comerciale.

Retragerea aureliană nu a însemnat încetarea locuirii daco-romanilor pe aceste meleaguri (prin reorganizarea administrativă a Daciei de către împăratul Marcus Aurelius, teritoriul Olteniei formează Dacia Malvensis cu capitala la Romula-Malva. **Retragerea aureliană – anul 271 - nu a însemnat încetarea locuirii daco-romanilor, ci continuitatea lor în timpul marilor migrații din sec. IV – VIII, aspectul cultural daco-roman este cunoscut în istoria noastră sub numele de Ipotești-Cândești, zona fiind inserată în vatra etno-genezei românești** (mărturii prețioase sunt descoperirile arheologice de la: Grojdibodu, Orlea, Redea, Caracal, etc.),

În perioada organizării administrative a Țării Românești, Slatina devine capitala județului Olt, județ menționat documentar pentru întâia oară în hrisovul din 26 aprilie 1500 din vremea lui Radu cel Mare.

Din perioada evului mediu timpuriu se păstrează urme materiale în așezările de la: Cotmeana, Ipotești, Slatina, Găneasa, Caracal. La scurt timp după marea invazie tătară (1241), Diploma Ioanișilor emisă în 1247 de regele Ungariei, Bèla al IV-lea consfințește

existența în zona Romanașilor a cnezatului lui Ioan, una din formațiunile care au premers constituirea Țării Românești. Cel mai vechi act păstrat din cancelaria Țării Românești, privilegiul de comerț în limba latină din 20 Ianuarie 1368 emis de domnul Vladislav I Vlaicu (1364-1374/1377) și destinat negustorilor sași din Brașov menționează vama de pe Olt de la Slatina, aceasta fiind prima mărturie documentară cunoscută despre actuala reședință a județului Olt. **Ca formațiune administrativ-teritorială, Slatina este menționată explicit la 26 Aprilie 1500 într-un hrisov de la Radu cel Mare (1495-1508). Așezările de la Slatina și Caracal au devenit, temporar, reședințe domnești în timpul lui Vlad Vintilă (la Slatina între 1532-1535) și în timpul lui Mihai Viteazul (la Caracal între 1593-1601).** Pe aceste meleaguri au fost înălțate și importante lăcașe de cult precum ar fi mănăstirile Clocociov (ctitorită în sec. XVI și refăcută sub Mihai Viteazul și Matei Basarab), Brâncoveni (ctitorită sub Matei Basarab și Constantin Brâncoveanu), Căluu (întemeiată între anii 1516-1521, în timpul lui Neagoe Basarab, refăcută de boierii Craiovești și finalizată în 1588 de frații Buzești), sau schitul Strehareț (ctitorit în sec. XVII).

Cartografic, pe harta editată la Padova la 1700 de către stolnicul Constantin Cantacuzino apar întâia oară cele două județe istorice - Olt și Romanași (care acopereau în ansamblu teritoriul actualului județ Olt, având ca hotar valea Oltului).

Un document original din timpul revoluției conduse de Tudor Vladimirescu, Testamentul lui Călugăreanu, pandur din Cornățel, județul Olt, redactat sub forma însemnărilor pe paginile lucrării „Sonatines pour le piano”, aparținând lui Muzio Clementi, ne aduce importante informații referitoare la desfășurarea evenimentelor de la 1821, pe teritoriul Oltului. Astfel, aflăm că Tudor Vladimirescu și Iancu Jianu, însoțiți de un grup de panduri, au trecut în stânga Oltului, în dreptul localității Poganu îndreptându-se spre mănăstirea Seaca-Mușetești, apoi spre Slatina, pentru a organiza rezistența și a recruta oameni sub steagul „Adunării orânduite pentru binele și folosul a toată țara”.

În târgul Slatinei, ales nu întâmplător punct de concentrare al „Adunării Norodului”, între 4 și 10 martie 1821 s-a strâns o armată de circa 8.000 de oameni în fața cărora Tudor a ținut un discurs în care definea scopul mișcării revoluționare. În „Sfatul Ostășesc”, ținut la Slatina au fost luate o serie de măsuri militare ce vizau asigurarea locurilor fortificate din Oltenia contra unor atacuri otomane din sudul județului, s-a stabilit itinerarul și modul de deplasare al pandurilor spre București, pe drumul „olacului”, prin Ipotești, Greci și Șerbănești. La Ipotești-Olt, Tudor Vladimirescu a lăsat un corp de panduri condus de stolnicul Nicolae Gigurtu, cu misiunea apărării drumului Slatinei de posibile incursiuni turcești dinspre raiaua Turnu. O altă mărturie documentară relativă la evenimentele de la 1821, scrisoarea lui Dimitrie Iarcu trimisă lui C.D. Aricescu, autorul lucrării „Istoria revoluțiunii de la 1821”, evidențiază faptul că în 21-23 mai 1821 turcii au dat foc Slatinei și au pedepsit pe căpeteniile locale care participaseră activ la mișcarea lui Tudor.

Construirea unei rețele de drumuri „sistematice” în Țara Românească între anii 1844-1847 între care și șoseaua Slatina-Craiova, aflată pe marea arteră de circulație Vârciorova - Turnu Severin – Craiova – Balș - Dealul Sarului – Slatina – Pitești -București și inaugurarea în anul 1847 a primului pod stătător peste râul Olt, în dreptul capitalei județului Olt, proiectat de ing. Giovanni Bolzano, au contribuit într-o măsură importantă la dezvoltarea economică a întregii zone.

Valul revoluționar care a cuprins Europa anului 1848, a făcut ca și în Principatele Române să se facă simțite ecurile luptei popoarelor pentru drepturi legitime. **“Oltenii” au contribuit efectiv la pregătirea și desăvârșirea revoluției de la 1848, sprijinind cu entuziasm și forță programul acesteia.** La 8 iunie 1848, Ion Heliade Rădulescu îi scria lui Gheorghe Magheru, ocârmuitorul județului Romanați, pentru a-l informa despre începerea acțiunii revoluționare și căruia îi cerea „să nu mai stea în cumpănă că izbânda este a nației”. În dimineața zilei de 9/21 iunie 1848, preotul Radu Șapcă din Celei deschidea Adunarea de la Islaz cu o slujbă religioasă de sfințire a steagurilor tricolore, urmată de o predică în care evoca suferințele poporului, condamna claca și iobăgia. La Adunarea de pe Câmpia Islazului doleanțele slăbăniților și ale locuitorilor Oltului au fost susținute de Iorgu Văleanu, numit ocârmuitor al județului Olt și Costache Stancioviți de la școala Ionașcu. Guvernul provizoriu ales la Islaz, care număra între membri săi pe Popa Șapcă din Celei, pe căpitanul Nicolae Pleșoianu, împreună cu adunarea revoluționară au pornit prin Gârcov, Siliștioara, Crușov, spre Caracal, capitala județului Romanați devenind primul oraș „sortit a vedea ridicându-se stindardul mântuirii române”. După victoria revoluției la Craiova, în drum spre capitala țării „tabăra revoluționară”, a staționat și la Slatina. Pe podul Oltului revoluționarii au fost întâmpinați cu căldură și entuziasm de locuitorii orașului, care în frunte cu autoritățile locale au jurat „că vor lupta pentru cauza binelui poporului, pentru susținerea intereselor revoluției”. Din însărcinarea Guvernului provizoriu, în județul Olt au fost numiți 4 comisari de propagandă în plășile Vedea, Mijlocul, Șerbănești și Oltul, respectiv Matache Iarcu, Nicolae Șerbănescu, Constantin Paleologu și Iancu Ionașcu, cu misiunea însuflării către popor a „amorului pentru libertate și drepturi, energia în a lor apărare și acea statornică împotrivire la oricine s-ar încerca a-i răpi ale sale drepturi”. Relativ la propaganda desfășurată de aceștia pe meleagurile Oltului, Gheorghe Văleanu, administratorul județului Olt, într-un raport înaintat la 26 iulie 1848 Ministerului din Lăuntru, relatează următoarele: „Domnul Ion Ionașcu, unul dintre comisarii orânduiri la acest district, trimițându-se în plasa Șerbăneștilor, după o silință fără preget ce a pus de a aduce pe locuitori la cunoștință, de a-i înfrăți și de a-i face să cunoască ce e Constituția și care sunt bunurile ce au dobândit după urma ei, deșteaptă într-înșii așa de mult acele sentimenturi nobile adormite până acum de jugul tiraniei, că singuri cerură a li se citi o sfeșanie, strigară cu toții să trăiască Constituția și în cele de pe urmă săvârșiră, în cea mai mare solemnitate, și jurământul că o vor apăra din toate puterile lor și chiar cu pierderea vieții lor”.

Înfrângerea revoluției de la 1848 a adus în județul Olt o campanie de prigoană pentru cei care participaseră la evenimente, pe lista celor arestați figurând Dimitrie Iarcu de la Slatina, Ion Turcea de la Caracal, Radu Șapcă de la Celei. Noile autorități au ordonat eliberarea din slujbe a unor profesori din Caracal și Slatina.

Și la evenimentele premergătoare Unirii Principatelor Române, finalizată în 1859 s-a participat activ. În august 1856, Ministerul Dinlăuntru atrăgea atenția ispravnicului de Olt că „unii din tineri” manifestă tendința de a ieși din legalitate, ajungând „până a se preumbla individe pe la proprietari cu feluri de vorbe netrebnice și încă cu urcare de a se tipări pe foile volante ce poartă cu dânșii”. Răspunzând afirmativ ordinelor primite, Subadministrația plășii Șerbănești l-a arestat pe învățătorul Tănase Constantin sub acuzația că „s-ar fi ivit în satul Viișoara cu niște hârtii făcând propagandă printre locuitori să le iscălească”. La 1 noiembrie 1856, Subadministrația Plășii din Mijloc raporta

Administrației județului Olt faptul că Tănase Constantin își desfășura activitatea propagandistică nu numai în plasa Șerbănești, ci în mai multe sate, prilej cu care arăta țăranilor „niște hârtii tipărite, făcându-le propagandă ca să-i dea iscălituri... cerând unirea Principatelor”. Încă din 1857, la Slatina și Caracal s-au constituit Comitete Județene Unioniste cu misiunea înscrierii candidaților pe listele electorale de accedere în Divanul ad-hoc al Țării Românești. La 11 septembrie 1857, la Slatina, cei 8 reprezentanți a plășilor județului Olt, în ciuda presiunilor efectuate de autorități au decis să îl desemneze ca deputat pe Tănase Constantin. La București, în plenul Adunării ad-hoc Tănase Constantin, reprezentantul plugarilor din Olt citea la 7 decembrie 1857 jalba deputaților clăcași, solicitând cu fermitate respectarea drepturilor țăranilor în privința participării la adunările ce urmau să stabilească Constituția și legile țării. În acest document se afirma credința nestrămutată în unire și era criticat Regulamentul Organic, fapt care i-a adus lui Tănase Constantin cognomenul de „Moș Ion Roată al Țării Românești”. Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza a declanșat la Slatina o stare de euforie generală, documentele vremii semnaland atmosfera de redeșteptare și regenerare națională existentă aici. La răspândirea veștii alegerii lui Cuza, „corurile reunite ale celor două școli publice din Slatina, împreună cu o mulțime impresionantă au parcurs străzile orașului având aprinse torțe și intonând cântece pentru unire, pentru domnitor”. Slatina, capitala județului Olt, pentru modul în care se afirmase în lupta unionistă a fost vizitată de domnitorul Alexandru Ioan Cuza de trei ori în timpul domniei sale: 1859, 1862 și 1864.

Județele Olt și Romanați, dată fiind poziția lor strategică, au contribuit masiv la susținerea efortului uman și economic impus țării de campania din 1877-1878. Pentru a participa la Războiul pentru Independență s-au înrolat peste 5.000 de oameni în Regimentul 3 Dorobanți, Escadroanele 3 Romanați și 4 Olt din Regimentul 1 Călărași, și Batalionul de Miliție. La Slatina, Piatra Olt, Caracal și Corabia au funcționat depozite centrale pentru provizii și muniții, esențiale pentru aprovizionarea armatei. Ofrandele și rechizițiile impuse populației de desfășurarea operațiilor militare s-au cifrat la 3.108 ovine, 3.374 vite, 2.000 de cai, 8,5 tone fasole și alte legume, 2.073 tone de grâu, 1.407 tone orz, 45 tone orez, 254 tone porumb, 51 tone de brânză și cașcaval, 6,2 tone pâine, făină, pesmeți și mălai, 1,5 tone fân. Au fost oferite zeci de kilograme de scamă fină, mii de feșe și obiecte de legat, cearșafuri și fețe de pernă, flanele, postavuri și pânzeturi, obiecte de îmbrăcăminte, mobilier, veselă și tacâmuri, saci, trăsuri, vin, țuică și spirt. În atelierele din cele două județe s-a desfășurat o activitate intensă, în octombrie 1877, spre exemplu, cojocarii slătineni lucrau la 1.500 de cojoace destinate soldaților. Din totalul de 264.000 de care de transport folosite, 46.170 proveneau din Olt și Romanați. Învățători și profesori, preoți, medici și farmaciști alături de funcționari au donat mari sume de bani din salariile lor pe mai multe luni. Astfel din județul Olt s-au strâns 5.317 lei, iar din Romanați 6.668 lei, în ciuda bugetului secătuit, pentru cumpărarea de armament necesar frontului. Gara Slatina a constituit punctul principal de depozitare și distribuire a tuturor rechizițiilor făcute nu numai din județele vecine, Argeș, Vâlcea, Teleorman, ci și din Vaslui, Botoșani, Dorohoi, Buzău. O filă glorioasă în cartea istoriei naționale au scris slătinenii prin participarea Regimentului 3 Dorobanți la luptele de la Canapa, Lom-Palanca, Smârdan și Belogravic. Pentru independența țării și-au dat viața pe câmpul de luptă 151 de eroi olteni, iar răniți au fost 700. Mișcarea memorandistă a fost sprijinită cultural și politic de locuitorii Oltului, prin înființarea în ianuarie 1891 la Slatina a Ligii

pentru Unitatea Culturală a Tuturor Românilor – Secția Olt, prima filială provincială din țară cu sediul la gimnaziul Radu Greceanu. Un sprijin important l-a acordat Secțiunea Olt a Ligii Culturale apariției ziarului „Gazeta Transilvaniei”. La 14 iunie 1892, locuitorii Slatinei participau la o „întrunire de protestare” contra prigoanei dezlănțuite de autoritățile austro-ungare împotriva liderilor mișcării memorandiste, prilej cu care a fost elaborată o scrisoare de încurajare. Pe lângă telegrama adresată lui Vasile Lucaciu, ce conținea „salutările și încurajările slătinenilor”, s-a scris la Slatina o piesă de teatru inspirată din realitățile luptei memorandiste din Transilvania. Piesa se intitula „Lupta pentru naționalitate sau întemnițarea doctorului Lucaciu”, autor fiind artistul Emil Nicolau. Piesa a fost jucată în premieră la Slatina, la 28 februarie 1893, în sala Cazinoului, iar după aceea în mai multe orașe din țară. În Marele Război pentru Întregirea Neamului Regimentul 3 Olt a luptat eroic pe frontul de la Jiu – Bumbești, în Dobrogea la Cernavodă, pe Neajlov, la Panciu – Mănăstioara, dând țării tributul de sânge a 1.200 de eroi pentru consfințirea marelui ideal național. La 14 noiembrie 1916 armata română distrugea podul de peste Olt în încercarea de a stăvili ofensiva inamică. Slatina a fost bombardată sistematic, lupte sângeroase având loc cu ocazia încercării trupelor germano austro-ungare de trecere a râului, în dreptul satelor Curtișoara, Teslui, Colibași și Moșteni. Dintre eroii neamului care au murit în bătăliile marelui război al reîntregirii pot fi menționați: căpitanul Dumitru Morjan, Ecaterina Teodoroiu, care a luptat în cadrul Regimentului 43/59 Infanteria din Slatina, căpitanul Ioan Căligăru, rănit în luptele de la Pielești (Romanța).

În epocă, **Marea Adunare Națională de la Alba Iulia a generat în spiritele oamenilor de pe meleagurile oltene o puternică solidaritate și o nestrămutată hotărâre întru desăvârșirea unității statale.** Ziarele timpului, „Opinia Oltului”, „Voința Poporului” relatează atmosfera de caldă simțire românească din Slatina care exprima adeziunea deplină a locuitorilor Oltului la cauza unirii. Într-o telegramă trimisă de cetățenii județului Olt, întruniți la 1 iunie 1919, în Slatina, într-o Mare Adunare Națională, Congresului de la Versailles se sublinia: „Să nu lase în inima tuturor românilor rana sângerândă pe care au lăsat-o prusienii în inima tuturor francezilor după 1870”. Era vorba despre problema Banatului, despre care în document se mai menționa: „Banatul este Alsacia noastră și orice bucată din el e sfâșiată din însuși corpul nostru. Tisa, Nistrul și Dunărea nu sunt pentru noi dorințe deșarte ci necesități reale, adăposturi naturale fără care România viitoare nu va avea nici siguranță, nici liniștea necesară”.

Restabilit prin reforma administrativă din 1668, județul Olt este locul de obârșie al unor personalități precum: diplomatul Nicolae Titulescu, (1882-1941, ministru de Externe al României Mari, președinte al Societății Națiunilor), dramaturgul Eugen Ionescu (1909-1994, membru al Academiei Franceze), muzicianul Dinu Lipatti (1917-1950), poetul Ion Minulescu (1881-1944), economistul P. S. Aurelian (1833-1909, președinte al Academiei), juristul Constantin Dissescu (1854-1932, părintele dreptului penal românesc), istoricul literar Dumitru Caracostea (1879-1964), președintele României, Nicolae Ceușescu (1918-1989).

2. Aspecte privind evoluția administrativă a județului și a rețelei de localități

Principalele transformări administrative ale județului Olt țin de configurarea actuală, legiferată ultima oară prin Legea 2/1968, care derivă din unificarea județelor “istorice” Olt și Romanați. Cea mai complexă analiză a celor două județe care compun actualul teritoriu se regăsește în **Enciclopedia Interbelică a Regatului României** apărută în preajma intrării României în cel de-al doilea război mondial.

- Despre **județul Olt** regăsim următoarele informații (selectiv):

GEOGRAFIE

Așezare. Județul Olt este așezat în partea de Vest a Munteniei, pe malul stâng al văii Oltului, în drumul Craiovei.

Suprafața. 2.863 km².

Înfățișarea pământului. Județul Olt se întinde peste o parte a platformei deluroase a Oltului, formată și aici din culmi cu spinarea netedă și dispuse divergent printre afluenții Oltului și ai râului Vedea. În Nordul județului culmile se strâmtează și se înalță până la peste 400 m. În Sud însă, ele se lătesc și coboară până sub 150 m, pierzându-se în câmpia Dunării.

Climă și ape. Clima de tranziție între climatul de stepă și cel din dealuri, dar mai apropiată de cel din urmă. Iernile sunt de obicei reci (sub -3° temperatura lunii ianuarie), iar verile destul de calde (20-22° temperatura lunii iulie) ; ploile însă nu scad sub 500 mm dar nici nu trec de 600 mm anual. Dominația vânturilor de vest indică o slabă înrudire cu clima Olteniei, influențată, după cum se știe, de Mediterana.

Cu excepția Oltului, apă flotabilă care face limita județului la Apus, toate celelalte râuri ale ținutului au izvorul în dealuri ; de aceea le scad mult sau seacă cu totul în timpul verii (râul Vedea).

Vegetația. Întreg județul Olt face parte din zona pădurilor de stejari. Din întinșii codri de altădată, n-au mai rămas astăzi decât pâlcuri mici pe dealurile mai înalte și pe povârnișurile dinspre valea Oltului.

ISTORIE

Vechime și dezvoltare istorică. Județul Olt și-a luat numele de la râul care-l mărginește spre Apus.

Pe teritoriul acestui ținut trecea în vechime drumul negustorilor spre Oltenia ; la Slatina era vamă pentru acești negustori încă de pe vremea lui Vlaicu (1368).

ADMINISTRATIE

Organizare administrativă. Capitala județului Olt este orașul Slatina. Județul are 332 sate, împărțite astfel:

- I. Plasa Drăgănești 52 sate.
- II. Plasa Dumitrești 75 sate.
- III. Plasa Mijlocul 107 sate.
- IIV. Plasa Spineni 98 sate.

- Privitor la **județul Romanați**, regăsim următoarele informații

GEOGRAFIE

Așezare: Județul Romanați este așezat în colțul S-V al Olteniei, între Olt și Dunăre.

Suprafața: 3.560 km²

Înfățișarea pământului. În Nordul județului se înalță culmile teșite ale platformei oltene. Ele se răsfiră printre afluenții Oltului și ai Jiului și scad treptat către Sud, unde se pierd în a doua unitate de relief a ținutului: câmpul Caracalului. Acesta se întinde, uniform și neted în partea lui răsăriteană; vălurit, în partea lui vestică, unde a fost acoperit de nisipul dunelor (în S-V), fie de aluviuni recente (în S-E). Ultima terasă mărginește lunca Dunării, largă și acoperită de bălți în vest, și foarte strâmtă în est, unde, grație acestei împrejurări, s-a putut așeza portul Corabia.

Climă și ape. Clima este continental extremă, cu contraste destul de puternice, mai ales în partea de câmpie (peste 27° diferență termică între iarnă și vară). Totuși, dacă exceptăm colțul S-V, unde cad mai puțin de 500 mm precipitațiuni anual, putem socoti clima acestui județ mai umedă decât a regiunilor de câmpie din partea răsăriteană a țării.

În afara Dunării cu bălțile sale (*Potelul*) și în afară de Olt, ambele pe marginea județului, în nord, trec pieziș și se varsă în Olt, *Oltețul și Teslului*. În restul județului, mai ales în câmpul înalt al Caracalului, apele curgătoare lipsesc aproape cu totul, iar cele subterane

se găsesc la adâncimi prea mari pentru ca să fi putut atrage aşezările omeneşti. Aşa se explică absenţa totală a satelor de pe câmpul din răsăritul liniei Caracal-Corabia.

Vegetaţia se împarte şi aici după cantitatea precipitaţiunilor. În Nord se păstrează, mai ales între Teslui şi Olteţ, pâlcuri din întinsele păduri de stejari de odinioară. În sud însă, predomina altădată vegetaţia cu graminee în care se amestecau multe plante de origine mediteranee. Condiţiile speciale de sol din S-V au adăugat acestei asociaţiuni de stepă şi o bogată vegetaţia arinacee în cuprinsul dunelor de nisip.

ISTORIE

Vechime şi dezvoltare istorică. Situat pe valea Oltului, în drumul legiunilor către Apulum, în inima Daciei Traiane, teritoriul judeţului Romanaţi a fost semănat în acele timpuri de numeroase aşezări.

O puternică viaţă romană a palpitat în acest colţ de ţară. Aici se află Romula- castru pe urma cărora arheologii au făcut numeroase descoperiri – şi Malva (Celeiul de azi), situată din punct de vedere strategic de Dunăre unde, se pare, a fost capitala uneia din cele trei diviziuni ale Daciei Traiane : Dacia Malvensis.

.....

Numele judeţului, cu sufixul vădit slav « aţi » derivă, după afirmaţia profesorului Iorga, de la numele unui cneaz sau jude : Roman.

Numele oraşului capitală – derivat de filologii noştri latinizanţi de la acela al împăratului Caracalla - e mai probabil de origine turcă : Kara Kale înseamnă pe turceşte Cetate Neagră.

ADMINISTRATIE

Organizare administrativă. Capitala judeţului Romanaţi este oraşul Caracal. Judeţul are 3 oraşe (*Caracal, Balş, Corabia*) şi 252 de sate împărţite astfel:

- Plasa Câmpu 23 sate.
- Plasa Dunărea 45 sate.
- Plasa Ocolu 56 sate.
- Plasa Olteţu 72 sate.
- Plasa Oltu-de-Sus 56 sate.

3. Patrimoniu arhitectural

Arhitectura tezaurizează mărturii de o excepțională valoare artistică a culturii materiale și spirituale a poporului român. Mănăstirile din județul Olt constituie o parte importantă a unui inventar al patrimoniului arhitectural. Acestea se remarcă prin originalitatea organizării spațiului și bogăția decoratiei.

Catedrala Ortodoxa Slatina

Slatina - Strada Lipscani

Anul 1491 pare a fi după unele surse indirecte prima atestare a Mănăstirii Brâncoveni, trei ani mai târziu ea existând din plin. Pentru a nu se pierde amintirea mai veche a lui Matei Basarab, Brâncoveanu zideste din temelie în afara incintei o bolniță (1700-1702), care păstrează chipurile originale ale ctitorilor și ale lui Matei Basarab.

Mănăstirea Brâncoveni, înfrumusetată și refăcută, începând de la 1705 va fi un important centru al civilizației medievale românești.

Mănăstirea Brâncoveni a cunoscut o susținută activitate de restaurare, din 1985 cu ajutorul organismelor de stat competente, iar în 1998-1999 s-a construit muzeul mănăstirii cu un bogat inventar specific care completează Lapidariul existent mai demult. Situată în partea de sud a orașului Slatina, într-o depresiune flancată de doi versanți pozitive la al cărei pitoresc contribuie și largă priveliște, ce se deschide spre râul Olt mănăstirea Clocociov străjuiește de veacuri în aceste locuri.

O prefacere esențială din trecutul monumentului, este cea din timpul domniei lui Matei Basarab, act ce se păstrează consemnat, prin textul pisaniei din pridvor, de deasupra intrării. În 1862 a avut loc repictarea bisericii, lucrare consemnată într-o inscripție,

Slatina - Strada București

existența încă din 1934, deasupra usii pronaosului, care arată că "s-au zugrăvit și împodobit...prin osardia...osteneala preacuviosului Atanasie, egumenul mănăstirii Clocociov la 23 iulie 1862". Centrul vechi al municipiului Slatina, reședința județului Olt are o valoare arhitecturală deosebită, reprezentând patrimoniul istoric al municipiului. În centrul vechi se află 81 imobile construite în perioada 1860-1938, în stilurile clasic, romantic cu ecouri neogotice, neoromânești, modernist, art nouveau. Numeroase imobile sunt formate din spații comerciale la parter și locuințe la etaj, ca formă de proprietate dominând cea privată. "Basarab Vodă Neagoe", de Vlad Banul Dumitru pârcașul și Balica spătarul. Opera începută de primii ctitori a fost desăvârșită de către frații Buzesti după cum precizează în continuare pisania, săpată în piatră cu majuscule frumos executate, așezată deasupra usii de la intrarea în biserică. Observatorul atent și rafinat care a fost călătorul sirian Paul de Alep se arăta profund impresionat de mănăstirea Călugărească "cea minunată" încât ar fi dorit să fie închinată Patriarhiei din Antiohia. Una dintre cele mai mari așezări romano-bizantine de la nordul Dunării, Sucidava prin bogăția materialelor arheologice aduce numeroase dovezi de continuitate și permanență ale poporului nostru pe aceste meleaguri. Sucidava a fost un important centru economic și militar al tribului geto-dacic, sicii, de unde și numele cetății Sucidava. După cucerirea Daciei de către romani, pe teritoriul actualei comune Celei s-a construit un castru, devenit important din punct de vedere economic, contribuind la dezvoltarea orașului roman Sucidava. Constantin cel Mare în secolul IV va construi aici și un pod peste Dunăre.

În anii 527-535 cetatea va fi refăcută de către împăratul bizantin Iustinian, după ce a fost distrusă de huni.

Viața culturală a județului Olt s-a dezvoltat în ultimii ani antrenând și valorificând talentele locuitorilor în diferite domenii : artă plastică, muzică, teatru, pictură, literatură, poezie.

Muzeul Judetean de Istorie si Arta Olt

Muzeul Judetean Olt, fondat în 1952 prezintă un patrimoniu bogat în colecții , cele peste 25.000 piese fiind specifice pentru cultura și civilizația Oltului, multe din acestea unicate, aparținând patrimoniului național cultural.

Muzeul Judetean Olt funcționează în clădirea fostului Palat Administrativ (monument istoric) , construit în 1887. Muzeul dispune de colecții de picturi, desene și ilustrații aparținând unor artiști români reprezentativi, cum ar fi : Octav Băncilă, Alexandru Ciucurescu, Dumitru Ghiată, Henri Catargi, Ion Popescu-Negreni, Spiru Vergulescu, Nicolae Truță.

Secția de etnografie a muzeului detine colecții structurate pe domenii : obiceiuri, ceramică, textile, țesături, metale, lemn, port popular.

Sunt de remarcat cojoacele de Vădastra, renumitele scoarte oltenesti, colecția de ceramică (de Oboga, Corbeni și Româna) și colecția de ouă încondeiate din Oboga.

Biblioteca Judeteană «Ion Minulescu» dispune de un fond de peste 22.000 unități de bibliotecă (volume, cărți, cotidiene, săptămânale, discuri, CD-ROM-uri, filme artistice și documentare, manuale pentru învățarea limbilor străine).

În cadrul său funcționează o secție de carte în limba engleză, cu un fond de 20.000

Interior muzeul din Fragnetelu

Ansamblul Folcloric Profesionalist 'Plaiurile Oltului'

volume.

Centrul Cultural «OLTUL» își propune conservarea tradițiilor folclorice și a artei populare în județul Olt, deținând ansamblul profesionist «Plaiurile Oltului», ansamblu recunoscut în mediul artistic, laureat a numeroase premii naționale și cu participări numeroase la festivaluri folclorice internaționale.

Festivalurile naționale ale datinilor și obiceiurilor, sărbătorile populare, obiceiurile, evenimentele locale care se desfășoară în județul Olt sunt: Festivalul Național « Călusul Romănesc »- Slatina, Caracal, Vlcele, Dobrun; « Sărbătoarea Pâinii »- Scornicești; « Pomul Vieții », festival concurs adresat ceramistilor populari; Festivalul Concurs de Doine și Balade « De la Drăgănești la Vale »; Festivalul Concurs de Umor « Oltenii și...Restul Lumii »; Festivalul Național de Muzică Folk și Poezie « Ion Minulescu »; Festivalul Concurs de Muzică Ușoară și Populară « Corabia de Aur ».

4. Lăcașele de cult din județul Olt

BISERICA DE LEMN LELEASCA

Introdus de instituția: Direcția județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Olt

Cult: ortodox

Localitatea: Leleasca

Adresa: Comuna Leleasca, sat Păroși, Jud. Olt

Telefon: 0249/439208

Email: dccpcn_olt@yahoo.com

Cod LMI (Lista Monumentelor Istorice): OT-II-m-A-08938

Scurtă descriere

Biserica de lemn cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” sat Parosi, comuna Leleasca, judetul Olt. OT-II-m-A-08938

Amplasata izolat fata de drumul DJ 703 Leleasca-Topana, legatura fiind asigurata de un drum comunal ce traverseaza pâraul Cungrisoara. Edificiul a fost refacut în forma actuala în a II-a jumatate a secolului al XVIII-lea si anume în perioada 1765-1766 rezultata din „valeatul 7274” scris cu litere chirilice în partea din dreapta intrarii.

Lacasul prezinta un interes deosebit datorita caracteristicilor sale arhitectonice si a decoratiei ce pune si mai mult în valoare aspectul unitar al monumentului. Decoratiunea sculpturala în cadrul careia se distinge proeminentul **brâu în torsada** ce încinge monumentul, **ornamentica stâlpilor** pridvorului, **capetele grinzilor** de sub streasina ca si consolele taiate **în forma de cap de cal**, care suporta arcul transversal al boltei naosului, sau portalul intrarii, amintind bogatia formelor barocizante, specifice epocii.

Grinzile de lemn din stejar, corespund de obicei lungimii bisericii, sunt îmbinate cu dibacie, fara cuie sau scoabe metalice, dupa caracteristicul sistem denumit „**coada de rândunica**”, în „**chiotori**” sau „**la jumatate de lemn**”.

Realizarea edificiului se datoreaza mesterului Stan, ce si-a daltuit numele atât la baza portalului de la intrare cât si în zona de deasupra inscriptiei ce aminteste de momentul primei constructii.

Fosta Manastire Hotarani / Turnul clopotnita

Introdus de instituția: Direcția județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Olt

Cult:		ortodox
Localitatea:		Farcasele
Adresa:	Comuna	Farcasele
Telefon:		0249439208
Email:		dccpcn_olt@yahoo.com
Persoană de contact:		dccpcn olt
Cod LMI (Lista Monumentelor Istorice): OT-II-m-B-08922; OT-II-m-B-08923		

Scurtă descriere

Mănăstirea Hotărani a fost construită către sfârșitul secolului al XVI-lea, însă pe ruinele unui sat roman (vicus), suburbie a orașului antic Romula. Mitrea, ctitorul mănăstirii, este una din personalitățile politice marcante din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, fiind menționat documentar între dregătorii domnești începând din anul 1569, și apoi fără întrerupere, până în 1585. Zbuciumata istorie a acestui monument constituie o marturie a unor vremuri de adânci framântări și lupte. Imediat după construirea sa de către Mitrea mare vornic, în anii 1587-1588, mănăstirea suferă mari distrugereri, mai întâi în anul 1612, când este pradată de turci, apoi în 1718, când este arsă din nou de turci și tătari. În anul 1750 este refăcută și închinată în anii următori mănăstirii Dionisiu de la muntele Athos, fiind singura mănăstire din Țara Românească atribuită acestui asezământ monastic atonit. A fost arsă în anul 1801 și reparată în 1812 când i se adaugă în exterior, la altar, o încăpere circulară, proscomidia. Biserica de dimensiuni modeste, adăpostită în pădurea Resca, este de plan dreptunghiular. Pridvorul, boltit cu un semicilindru transversal și marginit de stâlpi robusti din zidărie, reprezintă unul dintre primele exemple de acest fel din arhitectura muntenească. În afara de biserică mănăstirii, înconjurată cu un zid puternic de incintă, încă vizibil pe anumite porțiuni, din vechiul ansamblu a mai dăinuit peste veacuri doar **turnul clopotnita**, construit de Matei Falcoianu, aflat la circa 200 metri spre vest de biserică, pe un platou de unde domina maiestuos câmpia din jur. Ridicat cu scopul de a servi ca punct de observație și de veghe, de la înălțimea ultimului nivel al turnului-clopotnita putea fi supravegheată toată valea Oltului. Turnul-clopotnita, o masivă prismă de plan pătrat, este alcătuit din trei etaje cu platforme din scândura, prima platformă fiind așezată deasupra boltii parterului. Robust prin proporțiile sale, turnul impresionează prin masivitate și

prin austeritatea plastica, însa cu toate acestea, turnul ca si mânăstirea necesita de urgenta lucrări de restaurare.

Descrierea traseului care poate fi folosit pentru a ajunge la obiectiv

DJ 64 - Slatina / Dobrosloveni / Fărcașele

MĂNĂSTIREA BRÂNCOVENI

Introdus de instituția: Direcția județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Olt

Cult: ortodox
Localitatea: Brancoveni
Adresa: Comuna Brancoveni
Telefon: 0249.413.234
Cod LMI (Lista Monumentelor Istorice): COD OT-II-a-A-08687

Scurtă descriere

Anul 1491 pare a fi după unele surse indirecte prima atestare a Mănăstirii Brâncoveni. Pisania bisericii din incinta spune că, "fost-au de moșii lui Matei Basarab Voievod și al Predii Vel Voinic făcută o mare biserică", ceea ce dovedește existența anterioară mult în timp a mănăstirii. O dovadă în acest sens o constituie documentul din 1582 emis de Mihnea Turcitul care întărește mănăstirii daniile făcute "mai înainte vreme de jupânița Calea".

La 1628 cutremurul afectează serios construcțiile sfintei mănăstiri pe care boierii locului le refac la 1631 – 1632 (chiliile și clopotnița), mănăstirea rămânând să fie reparată înainte de 1640, tot atunci ridicându-se turnul puternic de deasupra porții.

În anul 1699 la moartea mamei sale Constantin Brâncoveanu a decis refacerea în întregime a mănăstirii. Prima operațiune a constat în a ridica o nouă biserică mult mai mare în incinta care să cuprindă și mormintele părinților săi. Lucrarea începe în 1699, după ce s-au demolat chiliile dinspre sud, construindu-se biserică și catul stăreției și se sfârșește la 1704 prin zugrăvirea noului lăcaș mult mai impunător decât cel vechi. Pentru că mănăstirea nu putea rămâne fără ziduri pe latura de sud, se refac chiliile cu fața spre interior și cu zidărie masivă cu foisor de apărare spre exterior. Pietrăria (ancadramentele de uși și ferestre) este lucrată de un meșter italian, Pesena Levino.

Pentru a nu se pierde amintirea mai veche a lui Matei Basarab, Brâncoveanu zideste din temelie în afara incintei o bolniță (1700 – 1702), care păstrează chipurile originale ale ctitorilor și ale lui Matei Basarab.

Mănăstirea Brâncoveni, înfrumusețată și refăcută, începând de la 1705 va fi un important centru al civilizației medievale românești.

Mănăstirea Brâncoveni a cunoscut o susținută activitate de restaurare, din 1985 cu ajutorul organismelor de stat competente, iar în 1998 – 1999 s-a construit muzeul mănăstirii cu un bogat inventar specific care completează Lapdăriul existent mai demult.

MĂNĂSTIREA CLOCOCIOV

Introdus de instituția: Direcția județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Olt

Cult: ortodox
Localitatea: Slatina
Adresa: Str. Manastirii, nr. 3 Slatina, judetul Olt
Telefon: 0249.435.489
Cod LMI (Lista Monumentelor Istorice): COD 29 OT-II-a-A-08619

Scurtă descriere

MĂNĂSTIREA CLOCOCIOV

COD 29 OT-II-a-A-08619

Atestata din vremea lui Neagoe Basarab (1512 – 1521) fara a-i cunoaste ctitorul, mănastirea este situata în partea de sud a orasului Slatina, într-o depresiune flancata de doi versanti, cu priveliste spre râul Olt.

O prefacere esentiala din trecutul monumentului este cea din timpul domniei lui Matei Basarab (1632 – 1654), act ce se pastreaza consemnat, prin textul pisaniei din pridvor, de deasupra intrarii.

Dupa degradarile din anul 1821 de ostile turcesti si cutremurul din 1838, mănastirea se remediaza de conducerea mănastirii , iar în anul 1862 a avut loc repictarea bisericii.

Prin asezarea sa pitoreasca, prin calitatile artistice constructive si ale decoratiei pictate, prin tezaurul sau valoros si bogat în creatii medievale românești , ca si prin trecutul sau istoric si cultural, Mănastirea Clocociov se înscrie între monumentele de seama ale patrimoniului artistic si cultural al judetului Olt.

MANASTIREA CALUI

Introdus de instituția: Direcția județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Olt

Cult: ortodox
Localitatea: calui
Adresa: comuna calui
Telefon: 0249.456.186
Cod LMI (Lista Monumentelor Istorice): OT-II-a-A-08808

Scurtă descriere

MĂNĂSTIREA CĂLUI COD OT-II-a-A-08808

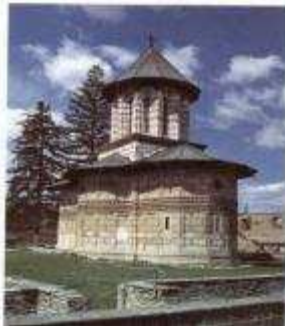
Mănastirea Calui, a început a se zidi, după cum menționează pisania, “în zilele lui Basarab voda Neagoe”, de Vlad Banul Dumitru pârcalabul și Balica spatarul. Opera începută de primii ctitori a fost desăvârșită de către frații Buzesti după cum precizează în continuare pisania, săpata în piatra cu majuscule frumos executate, așezată deasupra ușii de la intrarea în biserică.

Primii ctitori ridicând edificiul până la nivelul temeliiilor, nu l-au putut probabil termina datorită instabilității politice care a urmat domniei lui Neagoe Basarab.

Lucrările de zidire au fost reluate către sfârșitul veacului al XVI-lea de către Radu mare clucer, Preda mare ban și Stroe mare stolnic și terminate în anul 1588. Ulterior monumentului i s-a adăugat un exonartex, marginit de arcade laterale.

În 1608, Preda Buzescu, mare ban a fost înmormântat în pronaosul bisericii iar în anul 1610 cel mai bătrân dintre frați, Radu Buzescu, va fi îngropat în noua încăpere.

Asa cum se prezintă astăzi, în ciuda amprentei lăuate de vreme, mănastirea Calui, ctitoria Buzestilor, constituie una din însemnatele dovezi ale aportului adus de mesterii autohtoni la dezvoltarea arhitecturii românești în secolul al XVI-lea.

MĂNĂSTIREA STREHAREȚI

Introdus de instituția: Direcția județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Olt

MĂNĂSTIREA STREHAREȚI

Cult: ortodox
Localitatea: Slatina
Adresa: Str. Strehareți, nr. 154, cod. 230088
Telefon: 0748696222
Cod LMI (Lista Monumentelor Istorice): OT-II-m-B-08631

Scurtă descriere

Fostul Schit Strehareti devenit manastire din anul 2008 este amplasat în partea de nord a orasului Slatina, si are vedere spre lunca Oltului. Streharetul este mentionat pentru prima data ca vatra sateasca în documente interne din anii 1478, 1531, 1578, 1608, 1620 si 1625. Documentul din 1478, prin care Basarab cel Tânar voievod întareste lui Craciun si altora ocina la Streharet este documentul de atestare a Streharetului. În ceea ce l privește pe ctitor, întemeierea schitului Striharet (Straharet) e legata de numele episcopului Serafim al Buzaului - originar din Slatina. Din anul 2008 este declarata, MANASTIREA STREHARETI, de catre episcopul Slatinei Sebastian, în fruntea manastirii fiind numita staret Maica Irina.

